

Asia: VN/4507/2021

Lausuntopyyntö työryhmän luonnoksesta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaksi (MISU)

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotettu maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpidekokonaisuus tasapainoinen, vaikuttava ja toteuttamiskelpoinen?

Turvemaiden kohdalla muuttamalla viljelykäytänteitä kyntöpohjaisesta viljelystä mahdollisimman vähän tai ei ollenkaan maata muokkaaviin viljelymenetelmiin kuten suorakylvöön, saadaan turvepeltojen hiilidioksidipäästöt vähenemään samalla tavalla kuin turvemaiden vettämisellä ja kivennäismaat muutettua hiilinieluiksi.

Suorakylvöllä voidaan vaikuttaa siihen että turvepellot voidaan pitää edelleen viljelykäytössä. Suorakylvö on tunnettu menetelmä, jonka osaamista ja käyttöä voi laajentaa nykyisillä koneilla myös turvemaille.

2. Toimeenpanon näkökulmasta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa hyväksyttävyyys ja oikeudenmukaisuus ovat tärkeitä. Arvioi niiden toteutumista suunnitelmassa.

Turvepeltojen ennallistaminen, vettäminen ja poistaminen maatalouskäytöstä ei ole hyväksyttävää ja oikeudenmukaista, koska ne vaikuttavat huoltovarmuuteen, energiaomavaraisuuteen ja ruokaturvaan. Turvemaiden poistaminen viljelykäytöstä aiheuttaa niin suuria taloudellisia vaikutuksia viljelijöille, että niitä on vaikea täysimääräisesti korvata. Sen sijaan turvemaiden viljelyssä kannattaisi ottaa käyttöön viljelytekniikoita, esim. suorakylvö, joilla on pienemmät päästöt ja joissa maatalous voi toimia hiilinieluna.

3. Muuta huomioitavaa suunnitelmaluonnoksesta.

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa, joka on tehty IPCC:n päästölaskentaperiaatteiden mukaisesti, ei ole huomioitu, että maatalouden kasvillisuus on yhteyttämisen avulla samalla tavalla hiilinielu kuten metsät. Taulukoissa ilmoitetaan vain päästöt eikä hiilinieluja oteta huomioon.

Kun viljelykasvien hiilidioksidin sidonta ja hiilen sidonta maahan huomioidaan, maankäytön laskennalliset päästöt vähenevät huomattavasti.

IPCC:n päästölaskelmat on tehty perinteisestä kyntöpohjaisesta viljelymenetelmästä, jossa maa kuohkeutuu ja siihen sekoittuu happea, joka aiheuttaa suuret hiilidioksidipäästöt maan orgaanisesta aineesta varsinkin turvemaiilla.

Muuttamalla viljelykäytäntöjä mahdollisimman vähän tai ei ollenkaan maata muokkaavaan viljelyyn, kuten suorakylvö, maan orgaanisen aineen hapettumista voidaan vähentää oleellisesti turvemaiilla ja kivennäismaiden muokkauksesta johtuvat päästöt muuttuvat hiilinieluksi. Suorakylvöstä käytetään maailmalla nimitystä No-Till, CA-viljely ja Regeneratiivinen viljely.

Yhteyttävää kasvukautta voi jatkaa kerääjäkasveilla jolloin maasta tulevat päästöt vähenevät syyskesällä. Tämä on jo huomioitu päästölaskelmissa.

Suorakylvön hiilinieluvaikutus kansainvälisten tutkimusten mukaan on samaa luokkaa kuin kerääjäkasveilla, mutta suorakylvöä ei huomioida päästölaskelmissa vaikka kerääjäkasvit ja kasvijäte siinä huomioidaan maan hiiltä lisäävästi. Suorakylvöllä ja syksyn kerääjäkasveilla saadaan tuplavaikutus.

Turvemaiden viljelyssä pitkäaikaisella suorakylvöllä turvemaata tihentyy ja sen pintaan kertyy kasvijätteestä, juurimassasta ja orgaanisesta aineesta muodostunut tiiviimpi kerros, joka estää turvemaan liiallisen kaasujen vaihdon.

Se vähentää turvemaan orgaanisen aineen hapettumista ja hiilidioksidin muodostumista samalla tavalla kuin pohjaveden tason nostamisella turvemaalla. Suorakylvön vaikutusta ei ole kuitenkaan huomioitu päästöjen vähentämisen keinovalikoimissa vaikka, sen avulla turvemaiden ennallistamis- ja vettämistoimia tarvitaan vähemmän ja turvemaat voidaan pitää sen avulla viljelykäytössä.

Suorakylvössä maan muokkauksen poisjääminen vähentää myös traktorin polttoaineen kulutusta ja siitä tulevia hiilidioksidipäästöjä.

Suorakylvö parantaa maan kasvukuntoa, pidättää vettä ja ravinteita pellolla ja parantaa sopeutumista sään ääri-ilmiöihin.

Lisätietoa nettisivuilta: suorakylvo.fi

Koutonen Ari
Suomen CA-viljelyn yhdistys